

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 27 päivänä maaliskuuta 2015

315/2015

Laki

eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta

Annettu Helsingissä 20 päivänä maaliskuuta 2015

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee lakisääteistä eläkevakuutusta, jota harjoittaa työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettu työeläkevakuutusyhtiö, vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettu eläkekassa, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettu eläkesäätiö tai merimieseläkelaiissa (1290/2006) tarkoitettu Merimieseläkekassa (*eläkelaitos*).

Maatalousyrittäjien eläkelaitokseen sovelletaan tämän lain 4—7, 26 ja 27 §:ää.

2 §

Yleissäännös riskien huomioon ottamisesta vakavaraisuuslaskennassa

Eläkelaitoksen on vakavaraisuusrajaa laskeessaan otettava huomioon toimintaansa liittyvät riskit jäljempänä 11 §:ssä määritellyn riskiluokituksen mukaisesti. Kunkin sijoituksen osalta on tällöin otettava huomioon kaikki sijoitukseen kohdistuvat olennaiset riskit.

Vakavaraisuusrajaa laskettaessa kullekin riskiluokalle lasketaan riskiarvo ja odotettu tuotto sekä otetaan huomioon sijoitusten keskittymisestä aiheutuva riski. Lisäksi laskennassa otetaan huomioon riskiluokkien väliset riippuvuudet siten kuin jäljempänä säädetään. Jos eläkelaitoksen sijoitusjakauma ylittää tässä laissa säädetty hajauttamisrajat, tulee vakavaraisuusrajaa nostaa siten kuin jäljempänä säädetään.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *osakeriskillä* riskiä osakkeen arvon alenemisen vaikutuksesta eläkelaitoksen varoihin;

2) *korkoriskillä* riskiä korkotason nousun vaikutuksesta eläkelaitoksen varoihin;

3) *luottomarginaaliriskillä* riskiä luottomarginaalin nousun vaikutuksesta eläkelaitoksen varoihin;

4) *kiinteistöriskillä* riskiä kiinteistön arvon alenemisen vaikutuksesta eläkelaitoksen varoihin;

5) *valuuttariskillä* riskiä valuutan heikentymisestä euroa vastaan ja sen vaikutusta eläkelaitoksen varoihin;

6) *hyödykeriskillä* riskiä hyödykkeen arvon

alenemisen vaikutuksesta eläkelaitoksen varoihin;

7) *tuottovaatimusriskillä* riskiä siitä, että eläkelaitos ei saa sijoituksilleen tuottovaatimuksen edellyttämää tuottoa;

8) *vakuutusriskillä* vakuutustapahtumista eläkelaitokselle aiheutuvaa riskiä;

9) *säännellyllä markkinalla* arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 5 §:ssä tarkoitettua säänneltyä markkinaa ja 2 luvun 9 §:ssä tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää sekä niihin rinnastettavaa säänneltyä markkinaa ja monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää muussa valtiossa;

10) *pitkällä positiolla* sijoitusta, jonka arvo alenee siihen kohdistetun riskiluokkakohdaisen tappio-olettaman toteutuessa;

11) *lyhyellä positiolla* sijoitusta, jonka arvo nousee siihen kohdistetun riskiluokkakohdaisen tappio-olettaman toteutuessa;

12) *nettopositiolla* tietyn sijoituksen pitkän ja lyhyen position erotusta;

13) *duraatiolla* modifioitua duraatiota;

14) *deltalla* johdannaisopimuksen markkina-arvon muutosherkkyyttä kohde-etuuden hinnanmuutosten suhteen.

2 luku

Sijoitusten hajauttaminen

4 §

Yleissäännös sijoitusten hajauttamisesta

Eläkelaitoksen on sijoitustoiminnassaan huolehdittava lakisääteisen eläkevakuutuksen luonteen mukaisesti sijoitusten tarkoituksenmukaisesta hajauttamisesta. Hajauttamisessa on otettava huomioon sijoitusten varmuus, tuotto, rahaksi muutettavuus ja monipuolisuus.

5 §

Sijoitukset yhteen kiinteistöön

Eläkelaitoksen sijoituksista enintään 5 prosenttia voi olla:

1) suoria tai välillisiä sijoituksia yhteen kiinteistöön taikka useaan niin lähellä toisiansa sijaitsevaan kiinteistöön, että niitä voidaan pitää yhtenä sijoituksena;

2) oikeuksia ja saamisia, jotka kohdistuvat yhteen kiinteistöön tai yhtenä sijoituksena pidettäviin kiinteistöihin taikka yhtenä sijoituksena pidettävään kiinteään omaisuuteen;

3) velkasitoumuksiin, joiden vakuutena on 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuja sijoituksia, oikeuksia tai saamisia.

Jos yhtenä sijoituksena pidettävässä kiinteistössä on vuokralaisena vähintään viisi toistaan riippumatonta eri vastapuolta, tällöin 1 momentissa mainittu prosenttimäärä on 10.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella 1 momentissa mainittu prosenttimäärä on kuitenkin 10.

6 §

Sijoitukset yhteen yhteisöön

Eläkelaitoksen sijoituksista enintään 5 prosenttia voi olla suoria tai välillisiä sijoituksia saman yhteisön joukkovelkakirjalainoihin, osakkeisiin, osuuksiin ja muihin vastaaviin sitoumuksiin tai saman velallisen antamiin velkasitoumuksiin. Sellaisia joukkovelkakirjalainoja ja velkasitoumuksia, joihin liittyy vakuus, ei vakuuden rajamäärään saakka oteta huomioon.

Mitä edellä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta sellaisiin joukkovelkakirjalainoihin ja velkasitoumuksiin, joissa velallisenä tai takaajana on valtio, jonka luottoluokitus kuuluu jäljempänä 11 §:ssä tarkoitettuun luottoluokkaan 1.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella voi 1 momentin estämättä olla maksuvalmiuden järjestämiseksi sijoituksia lyhytaikaisesti enintään 40 prosenttia samaan luottolaitokseen.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetun vakuuden rajamäärän laskemisesta.

7 §

Velkasitoumuksien vakuudet

Enintään 10 prosenttia sijoituksista voi olla suoria tai välillisiä sijoituksia velkasitoumuksiin, joiden vakuutena on sijoituksia samaan yhteisöön tai saman yhteisön antama takaus tai takausvakuutus, jos tälle yhteisölle an-

nettu luottoluokitus kuuluu luottoluokkaan 1, tai jos se kuuluu luottoluokkaan 2 ja se katsotaan riittävän turvaavaksi. Muutoin enintään 5 prosenttia sijoituksista voi olla suoria tai välillisiä sijoituksia velkasitoumuksiin, joiden vakuutena on sijoituksia samaan yhteisöön tai saman yhteisön antama takaus tai takausvakuutus.

Tätä pykälää ei sovelleta sellaisiin velkasitoumuksiin, joissa takaajana on valtio, jonka luottoluokitus kuuluu luottoluokkaan 1.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin luottoluokan 2 riittävän turvaavista luottoluokituksista.

8 §

Hajauttamista koskevien rajojen ylittäminen

Jos sijoituksia yhteen yhteisöön, kiinteistöön tai velkasitoumuksien vakuutta koskevat edellä 5—7 §:ssä mainitut rajat ylittyvät, lisätään jäljempänä 23 §:ssä tarkoitettuun vakavaraisuusrajaan määrä, joka on 15 prosenttia rajan ylittävistä määrättyä. Lisäksi jos kuitenkin yhteen yhteisöön tai kiinteistöön on sijoitettu enemmän kuin 15 prosenttia eläkelaitoksen sijoituksista taikka velkasitoumuksiin, joiden vakuutena on sijoituksia samaan yhteisöön tai saman yhteisön antama takaus tai takausvakuutus, on sijoitettu enemmän kuin 15 prosenttia, 15 prosentin ylittävä osa sijoituksista lisätään vakavaraisuusrajaan kokonaisuudessaan.

3 luku

Riskiluokat ja vakavaraisuusrajan laskeminen

9 §

Vakavaraisuuslaskennassa käytettävien vakioiden arvojen vahvistaminen

Vakavaraisuuslaskennassa käytettävien vakioiden arvot annetaan valtioneuvoston asetuksella siten kuin jäljempänä säädetään. Vakioiden arvot määritellään ottaen huomioon sijoitusmarkkinoita ja erilaisten sijoitusten riskejä koskeva kokemuseräinen tieto. Sosiaali- ja terveysministeriön tulee kuulla asetuksen valmistelussa Finanssivalvontaa.

10 §

Velkaosuus

Vakavaraisuuslaskennassa sijoituksiin kohdistuva velkaosuus otetaan huomioon seuraavissa eläkelaitoksen sijoituksissa:

1) sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitetuissa sijoitusrahastoissa ja yhteissijoitusyrityksissä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitetuissa vaihtoehtorahastoissa sekä muissa niihin rinnastettavissa yhteissijoitusyrityksissä;

2) eläkelaitoksen tytär- tai osakkuusyhtiöinä olevissa kiinteistö- tai asunto-osakeyhtiöissä; ja

3) eläkelaitoksen sijoitustoimintaa harjoittavissa tytär- tai osakkuusyhtiöissä, jos velanotto lisää sijoituksen riskiä suhteessa johonkin 11 §:ssä mainittuun riskiluokkaan, jolle sijoitus altistuu.

Velkaosuus määräytyy sijoitukseen kohdistuvan velan ja sijoituksen käyvän arvon suhteena. Yksittäisen sijoituksen osalta käytetään samaa velkaosuutta sen kaikkien riskiluokkakohtaisten riskiarvojen ja odotettujen tuottojen laskennassa.

11 §

Riskiluokat

Vakavaraisuuslaskennassa käytetään seuraavaa riskiluokitusta:

1) Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa ja Sveitsissä säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteina oleviin osakkeisiin kohdistuva osakeriski;

2) Amerikan yhdysvalloissa ja Kanadassa säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteina oleviin osakkeisiin kohdistuva osakeriski;

3) muissa kehittyneissä valtioissa säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteina oleviin osakkeisiin kohdistuva osakeriski;

4) kehittyvissä valtioissa säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteina oleviin osakkeisiin kohdistuva osakeriski;

5) muihin osakkeisiin, osuuksiin ja vastaaviin sijoituksiin sekä pääomarahastoihin kohdistuva riski;

6) korkoriski;

7) luottomarginaaliriski valtion joukkovelkakirjalainoissa ja muissa velkasitoumuksissa, joissa velan, velallisen tai takaajan luottoluokitus kuuluu luottoluokkaan 1;

8) luottomarginaaliriski vakuudellisissa vakuutusmaksulainoissa ja sijoituslainoissa sekä luottomarginaaliriski muun yhteisön kuin valtion joukkovelkakirjalainoissa ja muissa velkasitoumuksissa, joissa velan, velallisen tai takaajan luottoluokitus kuuluu luottoluokkaan 1;

9) luottomarginaaliriski vakuudettomissa vakuutusmaksulainoissa ja sijoituslainoissa sekä luottomarginaaliriski valtion tai muun yhteisön joukkovelkakirjalainoissa ja muissa velkasitoumuksissa, joissa velan, velallisen tai takaajan luottoluokitus kuuluu luottoluokkaan 2;

10) luottomarginaaliriski osakeyhtiölain (624/2006) 12 luvussa tarkoitetuissa pääomalainoissa sekä luottomarginaaliriski valtion tai muun yhteisön joukkovelkakirjalainoissa ja muissa velkasitoumuksissa, joissa velan, velallisen tai takaajan luottoluokitus kuuluu luottoluokkaan 3;

11) asuinkiinteistöjen ja rakentamattomien kiinteistöjen kiinteistöriski;

12) kaupallisten ja muiden rakennettujen kiinteistöjen kiinteistöriski;

13) valuuttariski;

14) hyödykeriski;

15) tuottovaatimusriski;

16) vakuutusriski;

17) jäännösriski;

18) muut olennaiset sijoitusriskit.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset luottoluokituksista ja luottoluokituksen soveltamisesta. Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset edellä tarkoitetuista muihin kehittyneisiin ja kehittyviin valtioihin kuuluvista valtioista sekä välillisten sijoitusten keskimääräisen luottoluokituksen laskennasta.

12 §

Riskiluokan riskiarvon laskeminen

Kullekin riskiluokalle j lasketaan riskiarvo kaavalla

$$V_j = \sum_i A_i \min \left[(1 + \tau L_i) S_j; 1 \right],$$

missä A_i on riskiluokassa j tarkoitetulle riskille altistuneen yksittäisen sijoituksen i määrä ja L_i tähän sijoitukseen sisältyvä velkaosuus sekä S_j riskiluokalle j määritelty tappio-olettama.

Riskiluokan j tappio-olettamasta S_j ja velanoton riskiä kuvaavan vakion τ arvosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

13 §

Riskiluokan odotetun tuoton laskeminen

Kullekin riskiluokalle j lasketaan odotettu tuotto kaavalla

$$\mu_j = \sum_i (m_j + L_i(m_j - m_6)) A_i,$$

missä A_i on riskiluokassa j tarkoitetulle riskille altistuneen yksittäisen sijoituksen i määrä ja L_i tähän sijoitukseen sisältyvä velkaosuus sekä m_j riskiluokan j tuoton odotusarvo. Vakioilla m_6 tarkoitetaan korkoriskiluokan tuoton odotusarvoa.

Riskiluokkaan j kuuluvan sijoituksen tuoton odotusarvosta m_j säädetään valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Korko- ja luottomarginaaliriski

Korko- ja luottomarginaaliriskin laskemisessa otetaan huomioon sijoitusten duraatio siten, että sen lisäksi, mitä 12 ja 13 §:ssä säädetään:

1) korkoriskiluokalle odotettua tuottoa laskettaessa, vakio m_j korvataan $m_j:n$ ja korkoriskille altistuneen sijoituksen duraation tulolla, jossa duraatio on korotettu potenssiin γ ;

2) korkoriskiluokan riskiarvoa laskettaessa vakio S_j korvataan erotuksella, jossa vakion S_j ja korkoriskille altistuneen sijoituksen duraation tulosta vähennetään 1 kohdassa määritelty riskiluokan odotettu tuotto, kun termin A_i arvoksi asetetaan yksi;

3) luottomarginaaliriskiluokan riskiarvoa laskettaessa vakio S_j korvataan erotuksella,

jossa vakion S_j ja luottomarginaaliriskille altistuneen sijoituksen duraation tulosta vähennetään 13 §:ssä määritelty riskiluokan odotettu tuotto, kun termin A_i arvoksi asetetaan yksi.

Korkokäyrän muotoa kuvaavan vakion γ arvosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

15 §

Valuuttariski

Jos valuuttariskille altistuneisiin sijoituksiin sisältyy sellainen valuutta, jossa on lyhyitä positioita, kullekin tällaiselle valuutalle lasketaan riskiarvo sekä valuutan heikentymiselle että vahvistumiselle euroa vastaan käyttäen riskiluokalle 13 määriteltyä tappio-olettaa. Tällöin valuutan riskiarvo on suurempi saaduista riskiarvoista, mutta vähintään nolla.

Muilla kuin 1 momentissa tarkoitetuille valuuttariskille altistuneille sijoituksille lasketaan riskiarvo 12 §:n ja odotettu tuotto 13 §:n mukaisesti.

Valuuttariskiluokan riskiarvo saadaan laskemalla yhteen 1 momentissa tarkoitettujen valuutakohtaiset riskiarvot ja 2 momentissa tarkoitettu riskiarvo.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määrykset valuuttariskin laskemisen yksityiskohdista.

16 §

Hyödykeriski

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määrykset hyödykeriskille altistuneiden sijoitusten lyhyiden positioiden käsittelystä vakavaraisuuslaskennassa.

17 §

Tuottovaatimusriski ja vakuutusriski

Tuottovaatimusriskiluokan riskiarvo lasketaan sen estämättä, mitä 12 §:ssä säädetään, kaavalla

$$V_j = (k + b C - \lambda S_j) A_j,$$

missä k on vastuuvelan tai eläkevastuun laskemisessa käytettävä diskonttauskorko, b on laskentahetkeä seuraavana päivänä voimassa oleva työntekijän eläkelain (395/2006) 171 §:n 1 momentissa tarkoitettu eläkevastuun täydennyskerroin, S_j on tuottovaatimusriskille määritelty tappio-oletama ja A_j on vastuuvelka tai eläkevastuu, josta on vähennetty työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 14 §:n 2 momentin mukainen osittamaton ja ositettu lisäakuutusvastuu, eläkesäätiölain 43 §:n 2 momentin ja vakuutuskassalain 79 §:n 2 momentin mukainen lisäakuutusvastuu, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 14 §:n 3 momentin ja vakuutuskassalain 79 §:n 3 momentin mukainen tasoitusmäärä ja erät, joita yrittäjän eläkelain (1272/2006) 139 §:n 2 momentin mukaan ei oteta huomioon vakuutusmaksuvastuussa.

Tuottovaatimusriskin odotettu tuotto lasketaan sen estämättä, mitä 13 §:ssä säädetään, kaavalla

$$\mu_j = -(k + b + D + \lambda m_j) A_j,$$

missä m_j on tuottovaatimusriskille määritelty tuoton odotusarvo, A_j on 1 momentissa määritelty vastuuvelka tai eläkevastuu ja λ on työntekijän eläkelain 168 §:n 2 momentissa tarkoitettu osaketuottosidonnaisuuden aste.

Vakuutusriskiluokan riskiarvoa ja odotettua tuottoa laskettaessa 12 ja 13 §:n mukaisesti tarkoitetaan termillä A_i eläkelaitosten vastaisten ja alkaneiden vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkevastuiden yhteenlaskettua määrää.

Vakavaraisuuden alentumista kuvaavan vakion C arvosta ja odotetusta täydennyskerroimen kasvua kuvaavan vakion arvosta D säädetään valtioneuvoston asetuksella.

18 §

Välilliset sijoitukset

Välillisissä sijoituksissa riskit on otettava huomioon kuten suoran sijoituksen riskit. Välillistä sijoitusta voidaan tällöin käsitellä riskiarvon ja odotetun tuoton laskennassa yhtenä kokonaisuutena tai jakaa useampaan osakokonaisuuteen, jos menettely antaa oikean kuvan sijoitukseen liittyvistä riskeistä.

Sellaisiin välillisiin sijoituksiin, joilla on sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa mainittu sijoitustyyli, kohdistuvat riskit voidaan kuitenkin ottaa huomioon asetuksessa mainitun sijoitustyylin mukaan, jos sijoitusta ei voida kohtuullisin toimenpitein muutoin jakaa 11 §:ssä tarkoitetuille riskiluokille. Sijoitukseen kohdistuvat riskit otetaan tällöin huomioon asetuksessa kullekin sijoitustyyliä määritellyllä tavalla. Lisäksi tällöin on otettava huomioon asetuksessa kullekin sijoitustyyliä määritellyllä tavalla riskiä lisäävänä jäännösriskinä omana riskiluokkana sellaiset riskit, jotka eivät muutoin tule huomioon otetuksi.

Sijoitustyyleistä ja riskien huomioon ottamisesta sijoitustyylin mukaan säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä välillisten sijoitusten riskien huomioon ottamisesta.

19 §

Johdannaissopimukset

Riskiluokan riskiarvoa laskettaessa otetaan huomioon johdannaissopimukset, joihin kohdistuu kyseisen riskiluokan riski.

Johdannaissopimukseen kohdistuvat riskit otetaan huomioon siten, että kunkin riskiluokan riskiarvoon lisätään erotus, joka saadaan vähentämällä johdannaissopimuksen markkina-arvosta johdannaissopimuksen arvo riskiluokalle määritellyn tappio-olettaman jälkeen. Jos johdannaissopimus on optio, riskiluokan riskiarvoa laskettaessa otetaan huomioon aika, jolloin optio erääntyy. Option erääntyessä yli vuoden kuluttua laskentahetkestä käytetään aikana yhtä vuotta.

Sen estämättä mitä 2 momentissa säädetään, johdannaissopimukseen kohdistuvat riskit voidaan ottaa huomioon myös siten, että riskiarvot lasketaan kuten 12 §:ssä säädetään käyttäen terminä A_i kyseisen johdannaissopimuksen deltavasta-arvoa, missä deltavastavalla tarkoitetaan johdannaissopimuksen kohde-etuutena toimivan rahoitusvälineen markkina-arvon ja johdannaissopimuksen deltan tuloa. Eläkelaitos voi käyttää tässä momentissa tarkoitettua laskentamenetelmää yhden tai useamman riskiluokan riskiarvon las-

kennassa, jos menetelmän käyttö ei kokonaisuus huomioon ottaen aliarvioi johdannaissopimukseen sisältyviä riskejä. Eläkelaitoksen tulee ilmoittaa tässä momentissa tarkoitettun laskentamenetelmän käyttämisestä Finanssivalvonnalle.

Finanssivalvonta antaa määräykset johdannaissopimuksen huomioon ottamisesta riskiluokan odotetun tuoton laskennassa sekä tarkemmat määräykset johdannaissopimuksen huomioon ottamisesta riskiarvon laskennassa ja 3 momentissa tarkoitettuun laskentamenetelmään liittyvistä periaatteista sekä Finanssivalvonnalle tehtävästä ilmoituksesta.

20 §

Pankkitalletukset ja saamiset

Pankkitalletuksiin kohdistuva luottomarginaaliriski määräytyy pankin luottoluokituksen perusteella. Ilman määräaikaa oleville pankkitalletuksille lasketaan korkoriski ja luottomarginaaliriski käyttäen yhden päivän duraatiota.

Tätä lakia sovellettaessa eläkelaitoksen saamiset luetaan mukaan sijoituksiin. Saamisille ei kuitenkaan kohdisteta 11 §:n mukaisen riskiluokituksen mukaisia riskejä. Jos saamiset ovat saamia työntekijän eläkelain 183 §:ssä ja yrittäjän eläkelain 138 §:ssä tarkoitetusta kustannustenjaosta tai saamia merimieseläkelain 152 §:ssä ja maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 135 ja 135 a §:ssä tarkoitetuista valtion osuuksista, saamisiin ei sovelleta tämän lain 8 §:ää.

21 §

Muut olennaiset sijoituksiin kohdistuvat riskit

Jos eläkelaitoksen sijoitukseen kohdistuu riskejä, jotka eivät sisälly 11 §:n 1 momentin 1—17 kohdassa tarkoitettuihin riskiluokkiin ja joilla olisi olennainen vaikutus eläkelaitoksen vakavaraisuusrajaan, eläkelaitoksen on otettava huomioon myös nämä 11 §:n 1 momentin 18 kohdassa tarkoitettut riskit vakavaraisuusrajaa laskettaessa. Nämä riskit otetaan huomioon vakavaraisuuslaskennassa eläkelaitoksen omalla laskentamenetelmällä, jonka tuloksena saadaan riskiluokan 18 riskiarvo ja

korrelaatiokerroin muiden riskiluokkien kanssa. Riskiluokan 18 tuoton odotusarvo annetaan 13 §:n 2 momentissa tarkoitetulla valtioneuvoston asetuksella.

Eläkelaitoksen tulee ilmoittaa Finanssivalvonnalle oman laskentamenetelmän käytöstä sekä perustella riskiluokan 18 käyttäminen ja mihin laskentamenetelmässä käytettyjen vakioiden arvot perustuvat. Finanssivalvonta voi edellyttää laitosta muuttamaan laskentamenetelmää ja käytettyjen vakioiden arvoja vastaamaan tarkemmin eläkelaitoksen riskejä.

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä laskentamenetelmään liittyvistä periaatteista ja siihen liittyvästä raportoinnista.

22 §

Keskittymäriskin laskeminen

Vakavaraisuusrajaa laskettaessa keskittymäriski lasketaan osakeriskiluokille 1—4.

Keskittymäriski lasketaan siten, että 12 §:ssä määriteltyä riskiarvoa laskettaessa lisätään kullekin 1 momentissa mainitulle osakeriskiluokalle määriteltyyn tappio-olettaamaan S_j luku, joka lasketaan kaavalla

$$\alpha \sum_i \max[(w_i - \varepsilon); 0],$$

missä w_i on osakeriskiluokkaan j kuuluvan osakeriskii sisältävän sijoituksen i osuus kaikista 11 §:n 1 momentin 1—4 kohdissa mainittuja osakeriskejä sisältävistä sijoituksista.

Keskittymäriskin raja-arvosta ε ja raja-arvon ylittävän keskittymän aiheuttamaa riskin lisäystä kuvaavasta vakioista α säädetään valtioneuvoston asetuksella.

23 §

Vakavaraisuusrajan laskeminen

Eläkelaitoksen vakavaraisuusraja lasketaan siten, että edellä 12—22 §:ssä tarkoitetut riskiluokkien riskiarvot ja odotetut tuotot yhdistetään eläkelaitoksen vakavaraisuuspääoma-vaatimukseksi eli vakavaraisuusrajaksi, joka lasketaan kaavalla

$$V_{\text{Kokonaisuus}} = -\sum_j \mu_j + \sqrt{\sum_i \sum_j \rho_{ij} (V_i + \mu_i)(V_j + \mu_j) + \sum_j \beta_j^2 B_j^2 + \sum_k K_k},$$

missä V_j on riskiluokan j riskiarvo, μ_j on riskiluokan j odotettu tuotto, ρ_{ij} on riskiluokkien i ja j välinen korrelaatio, B_j on pienempi riskiluokan j pitkien positoiden summasta ja lyhyiden positoiden summasta sekä K_k on 8 §:ssä säädetty vastapuolen k ylityksestä aiheutuva määrä.

Vakavaraisuusraja on kuitenkin vähintään 5 prosenttia sijoituksista.

Lyhyen ja pitkän position eroavaisuudesta aiheutuvan riskin lisäystä kuvaavan vakion β_j arvosta ja riskiluokkien korrelaatioista ρ_{ij} säädetään valtioneuvoston asetuksella.

4 luku

Erinäiset säännökset

24 §

Eläkelaitoksen hallituksessa vahvistettavat perusteet

Eläkelaitoksen hallituksen on vahvistettava ja liitettävä sijoitussuunnitelmaansa:

1) välillisten sijoitusten riskien huomioon ottamista koskevat perusteet, joista on käytävä ilmi ainakin, miten eläkelaitos soveltaa 18 §:ää;

2) johdannaissopimusten käyttämistä koskevat perusteet, joista on käytävä ilmi ainakin, miten eläkelaitos soveltaa 19 §:ää, johdannaissopimuksia koskevat euromääräiset valtuudet sekä sallittu enimmäistappio ja sen merkitys eläkelaitoksen vakavaraisuudelle;

3) riskiluokan 18 käyttämistä koskevat perusteet, joista on käytävä ilmi ainakin, miten eläkelaitos soveltaa 21 §:ää sijoituksiinsa;

4) 14 §:ssä tarkoitetun korko- ja luottomarginaaliriskille altistuneiden sijoitusten duratation laskemista koskevat perusteet.

Eläkelaitoksen hallituksen on seurattava perusteiden ajantasaisuutta ja soveltamista. Hallituksen on lisäksi seurattava johdannaissopimuksiin liittyvien perusteiden soveltamisesta eläkelaitokselle aiheutuvaa riskiä ja hyväksyttävä vuosittain selvitys soveltamisen kokonaisvaikutuksesta eläkelaitoksen vakavaraisuusrajaan. Selvitys on toimitettava Finanssivalvonnalle.

Finanssivalvonta voi antaa tarkemmat määräykset tässä pykälässä tarkoitettujen perusteiden laatimisesta.

25 §

Varojen arvostaminen

Vakavaraisuusrajaa laskettaessa sijoitukset on arvostettava käypään arvoon.

26 §

Varojen säilyttäminen

Eläkelaitoksen varat on säilytettävä luotettavalla tavalla. Jos arvopaperi kuuluu arvosuusrekisteriin, rekisterin on oltava julkisessa valvonnassa.

27 §

Poikkeusluvut

Finanssivalvonta voi eläkelaitoksen hakemuksesta korottaa yhden tai useamman yhteisön osalta enintään kahden vuoden ajaksi kerrallaan 6 §:ssä tarkoitetun rajoituksen enintään 10 prosenttiin sijoituksista, jos se on yhteisöön liittyvät riskit huomioon ottaen perusteltua. Finanssivalvonnan on päätöstä tehdessään otettava huomioon erityisesti päätöksen vaikutus eläkelaitoksen sijoitusten kokonaisriskiin ja 4 §:ssä tarkoitettuun sijoitusten hajauttamiseen.

28 §

Poikkeukselliset olosuhteet

Finanssivalvonta seuraa finanssimarkkinoiden kehitystä ja arvioi sen vaikutusta eläkelaitosten vakavaraisuuteen. Jos finanssi-

markkinoilla ilmenneiden poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi eläkelaitosten keskimääräinen vakavaraisuus on laskenut merkittävästi tai uhkaa nopeasti ja merkittävästi laskea, Finanssivalvonnan tulee viipymättä tehdä tästä ilmoitus sosiaali- ja terveysministeriölle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, sosiaali- ja terveysministeriön saatua 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen, että Finanssivalvonta voi pidentää työeläkevaikutusyhtiöistä annetun lain 20 §:n 1 momentissa, eläkesäätiölain 48 d §:n 2 momentissa, vakuutuskassalain 83 e §:n 2 momentissa ja merimieseläkelain 209 §:n 1 momentissa taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelman toteuttamiselle asetettua määräaikaa, siten että se päättyy viimeistään kolmen vuoden kuluttua asetuksen antamisesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää enintään kahden vuoden ajaksi kerrallaan, että vakavaraisuusrajaa laskettaessa tietyt sijoitukset arvostetaan muuhun kuin käypään arvoon, jos se on sijoitusten käyvän arvon suuren vaihtelun vuoksi tai muusta siihen rinnastettavasta erityisestä syystä välttämättömä oikean kuvan antamiseksi eläkelaitosten vakavaraisuudesta.

29 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2017.

Tällä lailla kumotaan eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annettu laki (1114/2006).

Helsingissä 20 päivänä maaliskuuta 2015

Tasavallan Presidentti

SAULI NIINISTÖ

Sosiaali- ja terveysministeri *Laura Rätty*